

Rolnummers 6644 en 6645
Arrest nr. 47/2018 van 29 maart 2018

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende de artikelen 148, 153 en 163 van de wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie en de prejudiciële vragen betreffende artikel 153 van dezelfde wet, gesteld respectievelijk door de Franstalige Rechtbank van eerste aanleg te Brussel, strafuitvoeringsrechtbank, en door het Hof van Cassatie.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en A. Alen, en de rechters L. Lavrysen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke en R. Leysen, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vragen en rechtspleging*

a. Bij vonnis van 27 maart 2017 in zake S. H.O., waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 30 maart 2017, heeft de Franstalige Rechtbank van eerste aanleg te Brussel, strafuitvoeringsrechtbank, de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schenden de artikelen 20, 25/2 en 59, derde lid, van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, zoals gewijzigd of ingevoegd bij de wet van 5 februari 2016, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre zij de toekenning verbieden van elke modaliteit inzake uitvoering van de gevangenisstraf, met uitzondering van die welke is bedoeld in artikel 4, § 2, aan een gedetineerde zonder verblijfsvergunning, terwijl de andere gedetineerden die modaliteiten wel kunnen genieten ? ».

b. Bij arrest van 22 maart 2017 in zake B. T.K., waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 3 april 2017, heeft het Hof van Cassatie de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« 1) Schendt artikel 153 van de wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie de artikelen 10, 11 en 14 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 5.1 en 7.1 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en 15, lid 1, van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, in zoverre de strafuitvoeringsrechtbank de beperkte detentie, het elektronisch toezicht en de voorwaardelijke invrijheidstelling niet kan toekennen aan veroordeelden die niet zijn toegelaten of gemachtigd tot een verblijf in België ?

2) Schendt artikel 153 van de wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie de artikelen 10, 11 en 14 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 5.1 en 7.1 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en 15, lid 1, van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, en met het algemene rechtsbeginsel van de niet-retroactiviteit van de strafwet, in zoverre het aan de strafuitvoeringsrechtbank opgelegde verbod om de beperkte detentie, het elektronisch toezicht en de voorwaardelijke invrijheidstelling toe te kennen aan veroordeelden die niet zijn toegelaten of gemachtigd tot een verblijf in België, zonder onderscheid van toepassing is op die personen die vanaf 29 februari 2016 worden veroordeeld en op die welke vóór die datum zijn veroordeeld ? ».

Die zaken, ingeschreven onder de nummers 6644 en 6645 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

Memories en memories van antwoord zijn ingediend door :

- S. H.O., bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. C. Arnould, advocaat bij de balie van Waals-Brabant;

- B. T.K., bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. N. Cohen, advocaat bij de balie te Brussel;

- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. B. Renson, advocaat bij de balie te Brussel.

Bij beschikking van 7 februari 2018 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers J.-P. Snappe en L. Lavrysen te hebben gehoord, beslist dat de zaken in staat van wijzen zijn, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 28 februari 2018 en de zaken in beraad zullen worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, zijn de zaken op 28 februari 2018 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. De feiten en de rechtspleging in de bodemgeschillen

Zaak nr. 6644

S. H.O. zit thans, in de gevangenis van Nijvel, de straf uit waartoe hij werd veroordeeld. Hij genoot twee maatregelen van elektronisch toezicht, die werden herroepen. Hij verzoekt om de toekenning van een voorwaardelijke invrijheidstelling. De verwijzende rechter doet opmerken dat hij sinds 18 maart 2005 in aanmerking komt voor een voorwaardelijke invrijheidstelling.

Vermits hij verschillende banden met België heeft, heeft hij een regularisatie van zijn verblijf aangevraagd op grond van artikel 9, derde lid, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. Nadat zijn aanvraag werd verworpen, heeft hij beroepen ingesteld die nog niet zijn beslecht.

De verwijzende rechter wijst erop dat S. H.O. geen gefinaliseerd reclasseringsplan voorlegt. Naast het ontbreken van een verblijfsrecht, zijn er dus wettelijke tegenaanwijzingen voor de toekenning van een voorwaardelijke invrijheidstelling, meer bepaald het ontbreken van een perspectief van maatschappelijke re-integratie. De Rechtbank overweegt niettemin aan S. H.O. een strafuitvoeringsmodaliteit toe te kennen, overeenkomstig artikel 59 van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten. De bepalingen die het voorwerp uitmaken van de prejudiciële vraag staan echter aan die toekenning in de weg. De verwijzende rechter stelt dan ook de bovenvermelde prejudiciële vraag.

Zaak nr. 6645

Bij het Hof van Cassatie is een voorziening ingesteld tegen een vonnis dat op 15 februari 2017 werd gewezen door de Strafvloerrechtbank te Brussel, dat de door B. T.K. ingediende aanvraag van elektronisch toezicht en van voorwaardelijke invrijheidstelling onontvankelijk verklaart om reden dat artikel 25/2 van de voormelde wet van 17 mei 2006 de toekenning van die modaliteiten aan een veroordeelde die niet toegelaten of gemachtigd is tot een verblijf in het Rijk, uitsluit.

Het Hof van Cassatie wijst erop dat artikel 25/2 van de wet van 17 mei 2006 de volgende twee categorieën van personen verschillend behandelt, afhankelijk van het bestaan van een verblijfstitel: enerzijds, kunnen veroordeelde vreemdelingen die zijn toegelaten of gemachtigd tot een verblijf in België, indien zij voldoen aan

de andere voorwaarden voor toekenning van een beperkte detentie, een elektronisch toezicht of een voorwaardelijke invrijheidstelling, die strafuitvoeringsmodaliteiten verkrijgen; anderzijds, kunnen veroordeelden die niet toegelaten of gemachtigd zijn tot een verblijf in het Rijk en die eveneens aan die voorwaarden voldoen, ze niet verkrijgen. Bovendien is de beperking bedoeld in artikel 25/2 van de wet van 17 mei 2006 van toepassing op alle veroordeelde vreemdelingen die illegaal in het Rijk verblijven en die voldoen aan de andere toekenningsvoorwaarden van de voormelde modaliteiten, zonder dat de wet de vreemdelingen die worden veroordeeld vanaf 29 februari 2016 en die welke vóór die datum zijn veroordeeld verschillend behandelt. Het Hof van Cassatie beslist dan ook de twee bovenvermelde prejudiciële vragen te stellen.

III. *In rechte*

- A -

A.1. S. H.O. is van mening dat de prejudiciële vraag in de zaak nr. 6644 bevestigend dient te worden beantwoord.

A.2. B. T.K. is van mening dat de prejudiciële vragen in de zaak nr. 6645 bevestigend dienen te worden beantwoord.

A.3. De Ministerraad oordeelt dat de prejudiciële vragen ontkennend dienen te worden beantwoord.

- B -

B.1. Op het ogenblik van de beslissingen waarbij de prejudiciële vragen zijn gesteld, was bij artikel 148 van de wet van 5 februari 2016 « tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie » in de wet van 17 mei 2006 « betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten » een nieuw artikel 20 ingevoegd, dat bepaalde :

« De uitgaansvergunning als bedoeld in artikel 4, § 3, het penitentiair verlof en de onderbreking van de strafuitvoering worden niet toegekend wanneer op grond van een advies van de Dienst Vreemdelingenzaken blijkt dat de veroordeelde niet toegelaten of gemachtigd is tot een verblijf in het Rijk ».

Op het ogenblik van de beslissingen waarbij de prejudiciële vragen zijn gesteld, was bij artikel 153 van de voormelde wet van 5 februari 2016 in de voormelde wet van 17 mei 2006 een nieuw artikel 25/2 ingevoegd, dat bepaalde :

« De beperkte detentie, het elektronisch toezicht en de voorwaardelijke invrijheidstelling worden niet toegekend wanneer op grond van een advies van de Dienst Vreemdelingenzaken blijkt dat de veroordeelde niet toegelaten of gemachtigd is tot een verblijf in het Rijk ».

Op het ogenblik van de beslissingen waarbij de prejudiciële vragen zijn gesteld, was bij artikel 163 van de voormelde wet van 5 februari 2016 artikel 59 van de voormelde wet van 17 mei 2006 aangevuld met twee nieuwe leden, die bepaalden :

« Deze strafuitvoeringsmodaliteiten, met uitzondering van de in artikel 4, § 2, bedoelde uitgaansvergunning, worden niet toegekend wanneer op grond van een advies van de Dienst Vreemdelingenzaken blijkt dat de veroordeelde niet toegelaten of gemachtigd is tot een verblijf in het Rijk.

De artikelen 64, 67, 68 en 70 zijn van toepassing ».

B.2. De verwijzende rechtscolleges stellen aan het Hof vragen over de bestaanbaarheid van de voormelde bepalingen met de artikelen 10, 11 en 14 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 5.1 en 7.1 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en 15, lid 1, van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, wanneer uit een advies van de Dienst Vreemdelingenzaken blijkt dat de veroordeelde niet toegelaten of gemachtigd is tot een verblijf in het Rijk.

B.3. Bij zijn arrest nr. 148/2017 van 21 december 2017 heeft het Hof de in het geding zijnde bepalingen vernietigd.

De thans voorliggende prejudiciële vragen zijn derhalve zonder voorwerp geworden.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

De prejudiciële vragen zijn zonder voorwerp.

Aldus gewezen in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 29 maart 2018.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

J. Spreutels